

RIKSADVOKATEN

Samtlige statsadvokatembeter

Per e-post til postmottakene

REF.:

VÅR REF.:

2020/00988-002 BIS004

DATO:

13.10.2020

OVERSENDELSE AV NOVA-RAPPORT OM EVALUERING AV KONTAKTFORBUD MED ELEKTRONISK KONTROLL (OVA)

Vedlagt følger velferdsforskningsinstituttet NOVAs rapport nr. 15/20 «*Omvendt voldsalarm*» *En evaluering av kontaktforbud med elektronisk kontroll (straffeloven § 57) i saker om vold i nære relasjoner*. Evalueringen bygger på 19 intervjuer med straffesaksaktører (påtalejurister/påtaleansvarlige, SARA-/familievoldskoordinatorer, fag- og opplæringsansvarlige i distriktene), representanter fra kriminalomsorgen og fra et krisesenter.

Rapporten, som blant annet drøfter mulige årsaker til at kontaktforbud med elektronisk kontroll (OVA) frem til for kort tid siden har vært lite i bruk som straffereaksjon, er interessant lesning som gir god oversikt. Vi vil særlig fremheve kapittel 8.3 som nyttig lesning for arbeidet fremover.

Påtalemyndigheten skal i 2020 være en pådriver for bruk av kontaktforbud med elektronisk kontroll, jf. mål- og prioritetsrundskrivet for innværende år. I praksis innebærer dette, som påpekt i rundskriv nr. 2/2019, at påtalejuristen i nærmere angitte saker skal 1) vurdere om kontaktforbud med elektronisk kontroll er en aktuell reaksjon, 2) initiere de nødvendige forberedelser, og 3) utforme og nedlegge eventuell påstand om slik reaksjon. Den innledende vurderingen må foretas tidlig slik at en så vidt mulig unngår at forberedelsen av straffepåstanden forsinker saksbehandlingen.

En påtaleleder som har erfaring med reaksjonen er i rapporten sitert på følgende (s. 58):

"For påtale er ikke OVA den helt store biten, det er mer at man skal være oppmerksom og legge opp etterforskningen i forhold til om det er aktuelt med OVA, og man må besvare om det har vært gjort hvis domstolen tar det opp eller foreslår det på eget initiativ. Etterforskerne må ta inn et nytt element, i forhold til hva dette vil bety for vedkommende når det gjelder jobb og nettverk.

Det behøver ikke være en svær bøyg for påtale, det faller inn under den vurderingen som man må gjøre i enhver sak. Forskjellen her er at man må tenke på det allerede på startstreken av etterforskningen."

En familievoldskoordinator uttaler:

«Jeg lurer på hvordan vi skal få dette til å gli. Jeg ser opplæring av de som jobber med SARA som viktig, sånn at de kan spille inn. Men jeg opplever ikke mye vilje, for å si det rett ut. Det handler om at det er mange som er neddyngnet i jobb, og at vi ikke vet helt hva det handler om, dette er nytt. Det er veldig understreket fra høyeste hold at det skal brukes, og vi har også hatt det oppe på påtalemøte. Jeg opplever at det er motstand, særlig hos de som får en ekstra oppgave. Dette gjelder særlig påtale, de opplever at dette er noe nytt, og at det er en tilleggsbelastning. Det går på ressurser. Men det må avmystifiseres hvor komplisert det er. For det er ikke så komplisert. Og jeg mener det er ressursbesparende i lengden, og vi må tenke hvem vi er til for, og vi må ha et forebyggende fokus. Det tar tid å snu den tankegangen over hele linjen, vi har vært veldig reaktive, vi må tenke forebyggende.»

Som også påpekt i rapporten har det fra og med annet halvår i 2019 vært en markant økning i antall nedlagte påstander om OVA. Hittil i år (pr. 16. september) er det lagt ned påstand om OVA i 32 saker. For hele 2019 var tallet 17, mens det i 2018 ble lagt ned slik påstand i kun fire saker.

Det er svært gledelig at kunnskapen, oppmerksomheten og bruken av denne reaksjonen nå ser ut til å bre om seg. Samtidig er det fortsatt slik at bruken varierer betydelig mellom politidistriktene (rapporten side 51).¹

Til sammen gir straffeloven § 282 annet ledd, føringene i årets mål- og prioriteringsrundskriv pkt. IV nr. 3, og rundskriv nr. 2/2019 meget klare styringssignaler til påtalemyndigheten om at denne reaksjonen skal vurderes i aktuelle saker.

Oppfølging av politiets rutiner og praksis for vurdering av OVA er aktuelt som mulig direktiv for embetenes fagledelse i 2021. Vi kommer nærmere tilbake til dette.

Jørn Sigurd Maurud
(sign)

Birgitte Istad
statsadvokat
(sign)

Vedlegg

Gjenpart: Politidirektoratet per e-post til postmottaket

¹ Ifølge opplysninger fra Politiets IKT-tjenester er det "siste" politidistriktet nå i ferd med å forberede sin første påstand om OVA.